

Børn i familier med traumer/PTSD

Anja Weber Stendal, Center for Udsatte Flygtninge, Dansk Flygtningehjælp
Dagplejen Slagelse 14/11 2018

DFH Integration

Lærdansk

FRIVILLIG
AFDELINGEN

Integrationsnet

En del af Dansk Flygtningehjælp

**FLYGTNINGE
HJÆLPENS
TOLKESERVICE**

Aftenens program

- > Traumer, PTSD og tilværelsen i eksil
- > Traumer i familien
- > Hvordan spotter vi de små børn og deres familie
- > Hvordan hjælper vi og inkluderer børnene bedst muligt

Traumer, PTSD og tilværelsen i eksil

Traumer som en del af det samlede billede

30-45% af flygtningene lider af traumer

PTSD - begivenheden

Udsættelse for en ekstrem begivenhed, der ligger ud over almindelig menneskelig erfaring

Oplevet eller været vidne til død eller livstruende begivenheder eller trussel mod egen eller andres fysiske integritet

Reageret med intens frygt, hjælpeløshed eller rædsel

PTSD – symptomer

Genoplevelsesfænomener

Undgåelsesadfærd

Øget stress

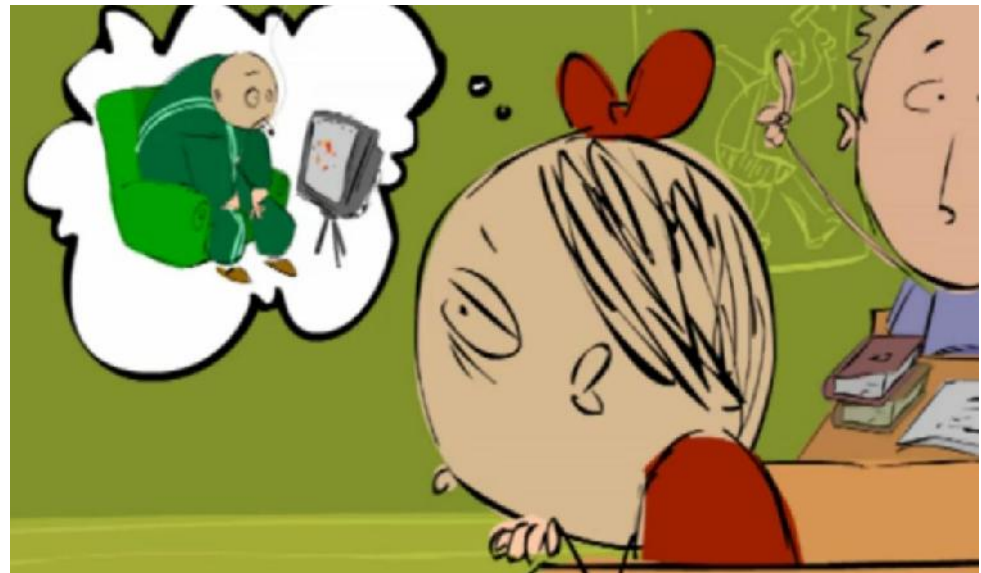

Traumer i familien

- > Primære og sekundære traumer
- > Børn (særligt små børn) er afhængige af forældres hjælp til regulering

Børns vilkår i traumatiserede familier

- Børn af traumatiserede forældre oplever, at deres forældre ikke er kaptajn i egen tilværelse
- Forældrene mangler ressourcer til at klare omstillingen til livet i et nyt land grundet dårlig nattesøvn, mareridt, flashbacks og angst
- Usikkerhed om familiens fremtid:
 - > Under flugten...
 - > På asylcentret...
 - > I omstillingsfasen/
integrationen i DK

Børns vilkår i traumatiserede familier

- > Forældres evne til empati svækkes
- > Manglende basal tryghed
- > Mere skælden ud og vold
- > Overbeskyttelse
- > Risiko for at børnene bliver selvstyrende i egen tilværelse på et tidspunkt, hvor de ikke har den fornødne emotionelle, kognitive eller sociale modenhed.

Hvordan spotter vi familierne og de små børn?

Kort øvelse 2 og 2

- Tænk på et barn i mistrivsel I gerne vil hjælpe
- Snak i 5 min med sidemanden om, hvad barnets symptomer på mistrivsel er

Hvordan ser vi tegn på PTSD hos børnene

Ofte mere diffust og komplekst symptombillede

Mindre børn

- Tvangspræget adfærd eller monoton leg
- Tab af allerede opnåede udviklingsmæssige kompetencer
- Mareridt og søvnforstyrrelser
- Traumespecifik frygt, der udtrykkes på sensitive tidspunkter
- Klyngende adfærd og angst for adskillelse
- Angst, f.eks. for at være alene
- Let vakt gråd, ophidselse og vrede
- Uro og hyperaktivitet
- Indlæringsvanskeligheder
- Indesluttethed og tavshed
- Reduceret tillid til sig selv og andre
- Kropsspændinger

Risiko- og beskyttelsesfaktorer

Vurdering af de unges psykiske problemer	Uproblematisk ved follow-up	Problematisk ved follow-up
Uproblematisk ved ankomst	Skånedede (22,1 %)	Reagerende (3,1 %)
Problematisk ved ankomst	Tilpassede (51,9 %)	Traumatiserede (22,9 %)

- > Antallet af stressfulde oplevelser *efter* ankomsten til Danmark adskiller 'de tilpassede' og 'de traumatiserede'
- > Børn påvirkes ikke af traumatiske oplevelser på en entydig måde. Det afhænger af risiko- og beskyttelsesfaktorer i barnets liv

Edith Montgomery (2010). Trauma and resilience in young refugees: A 9-year follow-up study. I: *Development and Psychopathology*, Vol. 22: 477-489.

Hvordan hjælper vi og inkluderer børnene bedst muligt

Tryghed – relation - coping

- Tryghed og ro giver mulighed for at barnet igen tør udforske, leg og lære
- Der skal bruges tid og tålmodighed til opbygning af relation
- Opøv børnenes evne til regulering ved at være rolig og eventuelt sætte ord på barnets følelser – undgå konflikt

STROF - modellen

En model for det pædagogiske arbejde med traumatiserede børn og familier

Lars Gustafsson, svensk børnelæge

- > S – STRUKTUR
- > T – TALE OG TID
- > R – RITUALER
- > O – ORGANISERET LEG
- > F – FORÆLDRESAMARBEJDE

Struktur

- > Faste rammer, rytmer og rutiner (ex. søvn)
- > Forudsigelighed
- > Tydelighed og stabilitet
- > Hjælp i ustrukturerede situationer og ved skift

Tale og tid

- > Empati og nærvær
- > Hjælpe barnet til at udtrykke sig – med og uden ord
- > Sprogstøtte
- > Samtale på barnets vilkår
- > Tid til at lytte til og tale med barnets forældre

Ritualer

- > Faste ritualer i løbet af dagen, fx omkring start og slut på dagen og spisning
- > Ritualer omkring fødselsdage og højtider
- > Det kan hjælpe et barn, hvis det er muligt at holde fast i ritualer det er vant til fra tidligere
- > Ritualer er med til at skabe kontrol i eget liv

Organiseret leg

- > Organisering er med til at skabe tryghed, forudsigelighed og kontrol og hjælpe børnene med at bryde deres lammelse, forvirring og rastløshed
- > Vise, at man forventer noget af barnet og give udfordringer i nærheden af det barnet kan
- > Lære barnet regler for lege.
- > Støtte børnenes leg indtil de magter at overtage den igen.

Forældresamarbejde

- Hvis nødvendigt, brug *altid* tolk. Klare dagsordener til mødet – helst kun et punkt
- Hold gerne et opstartsmøde med forældrene
- Inddrag løbende forældre og opbyg god kommunikation og samarbejde
- Sæt ord på skrevne og uskrevne regler i dagtilbuddet og i det danske samfund
- Spørg med udgangspunkt i barnet

Jeres gode erfaringer

- > Tænk på en situation som I oplever gik godt, hvor I fik god kontakt til et barn i jeres dagpleje, der har det svært (anonymiser så vidt muligt)

- > Fortæl jeres sidemand om situationen:
 - > Hvad skete der?

 - > Hvordan mærkede du, at det gik godt?

 - > Hvad tror du var afgørende for, at det blev en god situation?

Yderligere viden

Center for Udsatte Flygtninge

The screenshot displays the website's layout. At the top left is the logo for 'Center for Udsatte Flygtninge' and 'DANSK FLYGTNINGE HJÆLP'. The main banner features the text 'Viden om flygtninge. Fra fagfolk til fagfolk.' Below this is a 'Nyhedsbrev' (Newsletter) sign-up form with a text input field for an email address and a 'Tilmeld' (Subscribe) button. To the right, a grid of service categories is shown, each with a circular image and a 'Læs mere om' (Read more) button:

- Kurser og foredrag**: Et kursus med et kursus, oplæg eller forelæsningsmateriale. Center for Udsatte Flygtninge arrangerer kurser og foredrag for professionelle og andre, der arbejder med integration af flygtninge.
- Rådgivning**: Kontakt os på telefon eller email, hvis du mangler et godt råd. Center for Udsatte Flygtninge tilbyder dig med vores på de specielle, du møder i din daglige kontakt med Udsatte Flygtninge.
- Materialer**: Få ny viden med vores mange gratis materialer. Du finder håndbogen med alle relevante regler, hæfter om flygtningebestanden i forskellige aldersgrupper, materialer til flygtningebestanden og meget mere.
- Projekter og forskning**: Vi støber viden gennem projekter og forskning, gerne i samarbejde med andre aktører inden for viden og administration af integrationsområdet. Læs om nogle af vores væsentlige projekter lige her.
- Fakta om flygtninge**: Her finder du fakta om flygtninge.
- Medarbejdere**: Center for Udsatte Flygtninge er et hold af 6 medarbejdere.

http://www.traume.dk/ Traume.dk Home - Welcome to Lenovo

Filer Rediger Vis Favoritter Funktioner Hjælp

traume dk

Sundhedsfagligt personale Socialfagligt personale Pædagogisk personale Tolke Medborgere Henvisningsmuligheder Viden om traumer

Om traume.dk Kontakt

Vidensportalen Traume.dk

Traume.dk samler faglige erfaringer, viden og litteratur om flygtninge med traumer og PTSD. Du kan få inspiration til, hvad du kan gøre, når du møder traumatiserede flygtninge og børn i dit arbejde. Du kan samtidig finde baggrundsviden om målgruppen og få overblik over relevante henvisningsmuligheder.

Teksterne er skrevet og redigeret af fagfolk med specialiseret viden om traumatiserede flygtninge.

Der bor cirka 106.000 flygtninge i Danmark. Af dem er godt 11.000 flygtningebørn og -unge.

PTSD er ikke en sygdom i traditionel forstand, men et syndrom.

Når flygtninge søger læge fremlægger de ofte almindelige klager, som for eksempel smerter i bevægeapparatet,...

Traumer i familien

**DANSK
DEL FLYGTNINGE
HJÆLP**

Psykiatrien i Region Syddanmark

oasis

DIGNITY
DANSK
INSTITUT
MOD TORTUR

Links til litteratur og materialer

- > Artikel om Mays: 'Vi troede, Mays havde glemt det meste..' I: Vores Børn, 02/16, s. 58-63' - <http://voresborn.dk/barn/flygtet-fra-syrien-og-mor-til-mays-vi-troede-mays-havde-glemt-det-meste>
- > For øvrige materiale og film, som jeg henviste til: <https://udsatteflygtninge.dk/materialer.html>

A wide-angle photograph of a vast refugee camp. The foreground and middle ground are filled with rows of white, conical tents. The ground is dry and dusty. In the distance, there are a few trees and utility poles under a heavy, overcast sky. A red rectangular box is superimposed over the center of the image, containing white text.

Tak for ordet!

Anja.weber.stendal@drc.ngo